

Savaateqarfinnut inoqarfinnullu allanut nannut tikiuttut qimaatinniarsareqqaarnagit takunneqqaartumit pisarineqarsinnaalersillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 5-imi, 6. marts 2023-meersumi aalajangersakkat allanngortinneqarnissaannik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffisassaattut siunnersuut. Nannup pisarineqartup neqaa najukkami agguanneqassaaq sinneralu pisaqartumut tunniunneqarsinnaassalluni
Mariane Paviassenimit, Inuit Ataqatigiit, saqqummiunneqartoq

pillugu

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermik inuttarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Nap̃t̃ok', Naleraq, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Adam Kristensen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Kristian Therkelsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Karl Tobiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut

UKA2024-mi 21. oktober siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Naalakkersuisut *nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni* aalajangersakkanik naleqqussaaqqullugit siunnersuutikkut peqquneqarput, taamaalilluni nannut savaateqarfinnut najugaqarfinnulluunniit allanut tikiuttut qimaatinniarsareqqaarnagit pisarineqarsinnaanissaat inertequtaajunnaarsillugu. Nannut takussaanerulernerat aammalu savaateqarfinni najugaqarfinnilu allani ajoqusersuisarnerat tamatumunnga tunngaviuvoq. Tamatumani ilaatigut innuttaasut taakkulu inooriaasiannik illersuinissaq siunertarineqarpoq.

Taamatutaaq siunnersuut inuit sorliit nannunik savaateqarfinnut inoqarfinnullu allanut tikiuttunik pisarinneqqusaanersut aammalu kikkut nannup neqaanik sinneranillu pissarsisinnaassanersut pillugu nalunaarummi malittarisassat Naalakkersuisunit allangortinneqarnissaannik nassataqassaaq.

Inatsisit atuuttut

A) Allatut ajornartumik illersuisariaqalerneq aamma illersuisinnaatitaaneq

Kikkulluunniit allatut ajornartumik illersuisariaqalerminni illersuisussaataitaanerminnilu nannumik pillarneqaataasussaannigsumik toqutsisinnaasut pinerluttulerinermi inatsimmi allatut ajornartumik illersuisariaqalerneq illersuisinnaatitaanerlu pillugit malittarisassani (§§ 9 aamma 10) allassimavoq.

Allatut ajornartumik illersuisariaqalerneq atuutissaaq inummik imaluunniit pigisanik ajoqusiinissamik aarlerinartorsiorneq pinngitsoortinniarlugu nanoq toqunneqartariaqarpat, nannumik toqutsinermi inatsimmik unioqqutsineq pingaaruteqarpallaanngitsutut isigineqartariaqarpat. Tamanna ilaatigut pisinnaavoq inuk nannumit saassunneqarpat.

Illersuisinnaatitaaneq atuutissaaq saassunneqarneq imaluunniit saassunneqarluinnalerneq akiorniarlugu nanoq toqunneqartariaqalerpat, nannup toqunneqarnera nannup saassussinerullu navianassusia eqqarsaatigalugu tamanna illersorneqarsinnaappat.

Allatut ajornartumik illersuisariaqalerneq aamma illersuisussaaatitaaneq pissutigalugit nannumik toqutsisariaqalermi nannup neqaa pisataasalu allat qanoq pineqarnissaat pillugit aalajangersakkat nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni (§19) aalajangersarneqarput: Nanoq allatut ajornartumik Pinerluttulerinermi inatsimmi malittarisassat naapertorlugit toqunneqarpat kommunip pisassiissutaanniit nanoqatigiit pineqartut iluanni ukiumi pineqartumi imaluunniit aqutsiveqarfimmi nannuttassiissutit tamakkerneqarsimappata ukiumi pisassiiviusumi tulliuttumi ilanngaatigineqassaaq. Nanoq inuussutissarsiutigalugu piniartumit atuuttumik akuersissutilimmit toqunneqarsimappat, inuussutissarsiutigalugu piniartoq pineqartup nanoq pissavaa. Nanoq nakkutilliisumit, politiinit, kommunefoged-imit imaluunniit inummit allamit toqunneqarsimappat, neqaa sumiiffimmi agguanneqassaaq nannullu pisataasa sinneri tamarmik, taamatut iliortoqarsinnaappat, Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqassallutik.

B) Nannut ajornartorsiutaasut

Nannut siusinnerusukkut qimaatinniarneqartaraluarlutik inoqarfinnut uteqqiattut inunnut, peqqumaatissatut katersukkanut aamma pigisanut immikkut aningaasaqarnermut tunngatillugu pingaarutilinnut qularutissaanngitsumik ajoqusiisinnaasut toqunneqarsinnaanerpat pillugu

nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni § 20-mi aalajangersagaqarpoq.

Nannut (nannut ajornartorsiutaasut) taamaattut toqunneqarsinnaapput, taamaallaalli piniarnermut nakkutilliisunit, politiinit, kommunefogedinit, inuussutissarsiutigalugu piniartunit pisinnaatinneqartunit imaluunniit allanit Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfimmit taamaaliornissamut pisinnaatinneqartunit toqunneqarsinnaallutik.

Nanoq ajornartorsiutaasoq inuussutissarsiutigalugu piniartumit atuuttumik akuersissutilimmit toqunneqarsimappat, inuussutissarsiutigalugu piniartoq pineqartup nanoq pissavaa. Nanoq ajornartorsiutaasoq piniarnermik nakkutilliisunit, politiinit imaluunniit kommunefogedimit toqunneqarsimappat, neqaa sumiiffimmi agguanneqassaaq, nannullu pisataasa sinneri tamarmik Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanut tunniunneqassallutik.

Taamaalilluni nannut ajornartorsiutaasut pillugit malittarisassanut atuuttunut sanilliullugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut ima allannguuteqartitsinissamik nassataqassaaq:

- Nannut savaateqarfinnut najugaqarfinnullu allanut tikiuttut uteqqianatillu qimaatinniarsareqqaarsimangikkaluartulluunniit toqunneqarsinnaassapput.
- Nannut savaateqarfinnut najugaqarfinnullu allanut tikiuttut nannumik takunneqqaartunit toqunneqarsinnaassapput. Taamaalillunilu nannumik toqutsiniraanni piniarnermik nakkutilliisoq, politiit imaluunniit kommunefogedi aggersaqqaarnissaq pisariaqassanngilaq, tamannaluunniit ajornarpat inuussutissarsiutigalugu piniartup inulluunniit allap najuuttup nannumik toqutsinissamut piginnaatinneqarnissaannik naalackersuisoqarfimmut oqarasuaatikkut pissarsiniarnissaq pisariaqassanani.
- Neqaa sumiiffimmi agguanneqassaaq nannullu pisataasa sinneri tamarmik nannumik pisaqartup pissallugit. Taamaalillunilu inuussutissarsiutigalugu piniartoq nannumik toqutsiguni maannatut nannup neqaa pisinnaanngilaa, taamaallaalli amia, niaquata saarnga kukiilu pisinnaallugit. Inuup pisinnaatitaasup nannumik siullertut takunnittunut ilaalluni nanoq toquppagu amia, niaquata saarnga kukiilu maannatut Namminersorlutik Oqartussanit pineqassanngillat, akerlianillu taakku inummit pisinnaatitaasumit pineqassallutik.

Allannguutissatut siunnersuut

Naalackersuisut siullermeerinninnermi imm. 59-imut allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppaat:

"Nannut qanissusaat aallaavigalugu aammalu nannut qimaasiinnarnerisigut savaateqarfimmut tullermut ajornartorsiutissaajunnaarsillugit nannut savaateqarfinnut inoqarfinnullu takkuttut toqunneqartariaqalersullu iliuuseqafigisarnissaannut maleruagassat ersarissarneqarnissaannik naleqqussarneqarnissaannillu Naalackersuisut peqquneqassasut."

Atassut allannguutissatut siunnersuummik imaattumik saqqummiussivoq:

"Savaateqarfinni nannut savaaqqanik savanilluunniit akornusersuisut ulorianartorsiortitsisulluunniit qimaatinniarsareqqaanngikkaluarlugit toqunneqarsinnaalersillugit malittarisassanik aalangersaanissamut suliniuteqarnissamik Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut."

Siunnersuutikkut siunertarineqartoq Inatsisartut ataatsimiittarfianni amerlanerussuteqartut taperserpaat siunnersuullu ataatsimiititaliamit annertunerusumik suliarineqartussanngorlugu innersuullugu.

Siunersuineq apeqqutillu

Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoq ataatsimiititaliamit siunersiorneqarpoq apeqqutinillu nassiusvigineqarluni. Ataatsimiititaliap siunersuinermini apeqqutai tassungalu akissutigineqartut matumunnga ilanngussaq 1-itut ilanngunneqarput. Ataatsimiititaliap apeqqutai Naalackersuisullu akissuteqaataat isumaliutissiissummut matumunnga ilanngussaq 2-tut ilanngunneqarput.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Aallarniutitut ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq piniarneq aallaaniarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat allanngortinneqanngippat aalajangiiffigissassatut siunnersuut taama iluseqartillugu piviusunngortinneqarsinnaassanngimmat. Tamanna siunnersuuteqartup siunnersuutip allaffissornikkut kingunerisassanik nassuiaataani tunngavissaatinneqarsorinarpoq, naak siunnersuutip taasissutissartaani allassimangikkaluartoq.

Sillermeerinninnermi oqallinneq siammasillunilu imartusoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Nannut savaateqarfinnut najugaqarfinnullu qanillisut qimaatinniarsareqqaarnagit pisarineqarsinnaanissaannut periarfissap annertusineqarnissaa aalajangiiffigisassatut siunnersuutikkut siunertarineqarpoq. Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaata nannut iliuuseqarfiginissaannut najoqqutarisassat allanngortissavai, taamaalilluni nannut ajornartorsiutaasut ajornaannerusumik pisarineqarsinnaanngussallutik. Tamatumunnga

ilanngullugu savaateqarfiit allat pisariaqanngitsumik akornusersorneqaqqunagit. Atassutip allannguutissatut siunnersuutaatigut nannut qimaatinniarsareqqaarnagit pisarineqarsinnaanissaat pillugu malittarisassanik allannguinnissamut suliniuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqassapput.

Ataatsimiititaliamit oqaatigineqassaaq nannut ulorianartuummata inuillu inuunerannut ulorianartorsiortitsisinnaallutik, soorlu tamanna siullermeerinninnermi oqallinnermi aamma eqqartorneqarpoq. Taamatuttaaq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq imaassinnaasoq qimaatitsiniarsarineq kisimi naammanngitsoq aammalu nannup uumatiinnarnissaanit salliutillugu inuup inuunera illersorneqartariaqartoq.

Nannunik piniarneq illersuinerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni paragraffit 19 aamma 20 allatut ajornartumik toqutsisariaqarnermut nannullu ajornartorsiutaanerannut tunngasut oqallinnerni erseqqissaatigineqarput. Nannut qanoq ilineratigut imalunniit qanoq pisoqartillugu toqunneqartarsinnaassanersut oqallisigineqarpoq. Inatsisartut 2021-mi UKA2021/60 assingisumik qulequtalik akuersissutigisimagaat ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq.

Akuersissuteqaqqaarnani qimaatitsiniarsarisoeqaqqaarnanilu nannunik toqutsinissamut periarfissaqareersoq, tamatumanilu toqutsineq naapertuunnersoq kingornatigut misissorneqartartoq Naalakkersuisoq oqallinnermi paasissutissiivoq.

Nannup pisarineqartup, tassunga ilanngullugu amiata niaquatalu saarnagata agguanneqartarnerat oqaluuserineqarpoq, tamatumunngalu atatillugu niaquata saarnaga amialu pillugit atortussanik allassimasunik ataatsimiititaliamut nassiussiniarluni Naalakkersuisoq oqarpoq. Tamanna ataatsimiititaliamit utaqqimaarneqarpoq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuummut tunngavilersuutitaani allaaserineqarput. Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat taamaalillutik tamanna naapertorlugu oqaatigineqartut ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Ataatsimiititaliaq tamatumunnga annertunerusumik oqaaseqaatissaqanngilaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuut imaattoq saqqummiuppa:

"Najugaqarfinni sumiiffinnilu inuit katersuuffigisaartagaanni nannut inunnut akornusersuisut ulorianartorsiortitsisulluunniit akuersisummik pissarsiniaqqaarnani aammalu qimaatinniarsareqqaarnagit toqunneqarsinnaalersillugit malittarisassanik aalangersaanissamut suliniuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Nannup pisarinqartup neqaa najukkami agguanneqassaaq sinneralu pisaqartumut tunniunneqarsinnaassalluni."

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup allannguutissatut siunnersuutaa **akuerineqassasoq**
ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.

Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni inatsisissatut siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Kristian Jeremiassen
Siulittaasoq

Jens Napātôk'
Siulittaasup tullia

Adam Kristensen

Mikivsuk Thomassen

Jens Kristian Therkelsen

Karl Tobiassen

Aqqalu C. Jerimiassen